

Rijden onder invloed in de provincie Gelderland, 1993-1994

De ontwikkeling van het alcoholgebruik door automobilisten in weekendnachten

R-94-41
M.P.M. Mathijssen
Leidschendam, 1994
Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV
Postbus 170
2260 AD Leidschendam
Telefoon 070-3209323
Telefax 070-3201261

Inhoud

1.	<i>Inleiding</i>	5
1.1.	Doel van het onderzoek	5
1.2.	Uitvoering van het onderzoek	6
1.3.	Analyse van de gegevens	7
2.	<i>Beknopte beschrijving van de resultaten</i>	8
3.	<i>Tabellen 1 t/m 7</i>	13
	<i>Bijlage: enquêteformulier</i>	

1. Inleiding

Evenals in voorgaande jaren heeft de SWOV in nauwe samenwerking met de politie ook in 1994 het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Gelderland geïnventariseerd. De metingen zijn uitgevoerd door acht controleteams van de politie, verdeeld over de drie Gelderse politieregio's. De controleteams hebben gewerkt volgens richtlijnen die door de SWOV zijn opgesteld.

Vier metingen hebben plaatsgevonden in een vrijdagnacht en vier in een zaterdagnacht. De onderzoeksperiode heeft zich uitgestrekt van 9 september tot 30 oktober 1994.

De opdracht voor het onderzoek is aan de SWOV verleend door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat en de regionale RWS-directie in de provincie Gelderland.

De metingen op vrijdag hebben plaatsgevonden in Apeldoorn, Over-Betuwe, de BREN-gemeenten (Borculo, Ruurlo, Eibergen en Neede) en Noordwest-Veluwe (Elburg/Nunspeet); de metingen op zaterdag in Arnhem, Ede-Wageningen e.o., Nijmegen en de Bommelerwaard.

De SWOV is de politiemensen die de metingen hebben uitgevoerd, veel dank verschuldigd voor hun inzet en zorgvuldigheid.

Bij de inventarisatie is het alcoholgebruik van automobilisten geregistreerd, onderverdeeld naar onderzoeksgebied, politieregio, dag, tijdstip, geslacht en leeftijd. Daarnaast heeft de politie de herkomst van (een groot deel van) de overtreders geregistreerd.

Tot slot zijn de gegevens ook nog ingedeeld naar zes vervoerregio's in oprichting, namelijk: Stedendriehoek, Achterhoek, Valleigebied, Arnhem/Nijmegen, Rivierenland en Noordwest-Veluwe.

1.1. Doel van het onderzoek

Het belangrijkste doel van de SWOV-metingen is het vaststellen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik van de Gelderse automobilisten. Daartoe worden de gegevens van 1994 vergeleken met die van 1993 en, voor zover zinvol, met die van eerdere jaren.

Het nauwkeurig volgen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik in het verkeer is voor het beleid van wezenlijk belang, omdat een relatief kleine stijging van het rijden onder invloed al ernstige gevolgen voor de verkeersveiligheid kan hebben. Verder levert het onderzoek aanwijzingen op over eventuele speciale probleemgroepen of -gebieden. Gegevens hierover kunnen worden gebruikt bij het opzetten van toezicht- en voorlichtingscampagnes rond alcoholgebruik in het verkeer.

Het onderzoek in Gelderland maakt deel uit van een landelijk onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten, dat al sinds het begin van de jaren zeventig regelmatig wordt herhaald.

De onderzoeksgroep en de onderzoekstijdstippen zijn indertijd uitgekozen op grond van hun grote bijdrage aan de alcoholonveiligheid. Bij tweederde van de geregistreerde alcoholongevallen in Nederland is het een automobilist die alcohol heeft gebruikt. En in weekendnachten gebeuren

relatief veel alcoholongevallen: de vrijdag- en zaterdagnacht, die 7% van de totale week uitmaken, nemen een kwart van de geregistreerde alcoholongevallen voor hun rekening. Het onderzoek heeft een unieke tijdreeks gegevens over het alcoholgebruik van Nederlandse automobilisten opgeleverd. Die gegevens zijn zowel voor landelijk als regionaal verkeersveiligheidsbeleid van belang. Behalve in schriftelijke verslagen aan de landelijke en regionale opdrachtgevers worden de resultaten ook opgenomen in BIS-V, het geautomatiseerde BeleidsInformatieSysteem over ontwikkelingen in een aantal belangrijke aandachtsgebieden voor het verkeersveiligheidsbeleid.

In de loop der jaren zijn diverse wijzigingen in de onderzoeksmethode doorgevoerd om de efficiëntie van het onderzoek te vergroten zonder de vergelijkbaarheid van de gegevens in de tijd aan te tasten. Zo is de landelijke steekproef ongeveer zeven maal zo groot geworden als in de jaren zeventig en tachtig, zonder dat de kosten van het onderzoek zijn toegenomen. De betrouwbaarheid van uitspraken over ontwikkelingen in het alcoholgebruik is daardoor sterk toegenomen. Dit geldt vooral voor de relatief kleine groep zware drinkers met een sterk verhoogde ongevals- en letselkans.

Veranderingen in de onderzoeksgroep en/of het onderzoekstijdstip zouden betekenen, dat de bestaande tijdreeks wordt afgebroken. Zulke veranderingen worden in het algemeen slechts doorgevoerd op grond van zwaarwegende argumenten. In dit geval zou dat een verschuiving van het zwaartepunt in het alcoholgebruik en/of de alcoholonveiligheid kunnen zijn. Vooralsnog bestaan er echter geen aanwijzingen voor zo'n verschuiving.

Naast de metingen van het alcoholgebruik van automobilisten heeft de SWOV in 1994 weer een korte enquête onder de contactpersonen bij de politie uitgevoerd. Die is bedoeld om enig inzicht te krijgen in de aard en omvang van het politietoezicht en in eventuele veranderingen daarin. De vragenlijst is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

1.2. Uitvoering van het onderzoek

De controleteams van de politie hebben in totaal 1889 willekeurige automobilisten staande gehouden. De controleteams van Apeldoorn, Ede-Wageningen en Arnhem hebben de metingen voortijdig afgebroken. De oorzaken daarvan waren in twee gevallen een te kleine omvang van het controleteam en in een geval slechte weersomstandigheden. Alle drie deze teams na zijn het bezoeken van vijf van de zes geplande controlelocaties gestopt. Het gevolg daarvan was, dat voor deze onderzoeksgebieden een geflatteerd beeld van het alcoholgebruik ontstond. Immers, het aandeel overtreders neemt in het algemeen toe naarmate het later wordt. Om deze vertekening van het beeld te corrigeren zijn de gegevens van de vijfde controlelocatie gedupliceerd en aan de steekproef toegevoegd. De steekproef is als gevolg daarvan met 55 records opgehoogd tot 1944 records. Elke staande gehouden automobilist heeft een blaastest afgelegd op een draagbare elektronische ademtester met cijfermatige uitlezing van een exact BAG-promillage (BAG = bloedalcoholgehalte; de wettelijke BAG-limiet ligt in Nederland op 0,50 promille). Voor het gebruik van testers die een BAG-promillage aangeven, heeft het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie toestemming verleend.

1.3. Analyse van de gegevens

De verzamelde gegevens zijn geanalyseerd met behulp van een log-lineair analyseprogramma. Er is tweezijdig getoetst op 5%-niveau (Z-waarde moet groter zijn dan 1.96).

In de praktijk betekent dit, dat bij een steekproef van 1500 waarnemingen en een uitgangsperscentage van 4% overtreders (vergelijkbaar met de landelijke situatie in 1993) een verandering van 1,5% statistisch significant zal blijken te zijn.

De resultaten van het onderzoek worden in hoofdstuk 3 gepresenteerd in de vorm van een tabellenoverzicht, waarop in het volgende hoofdstuk een korte toelichting wordt gegeven.

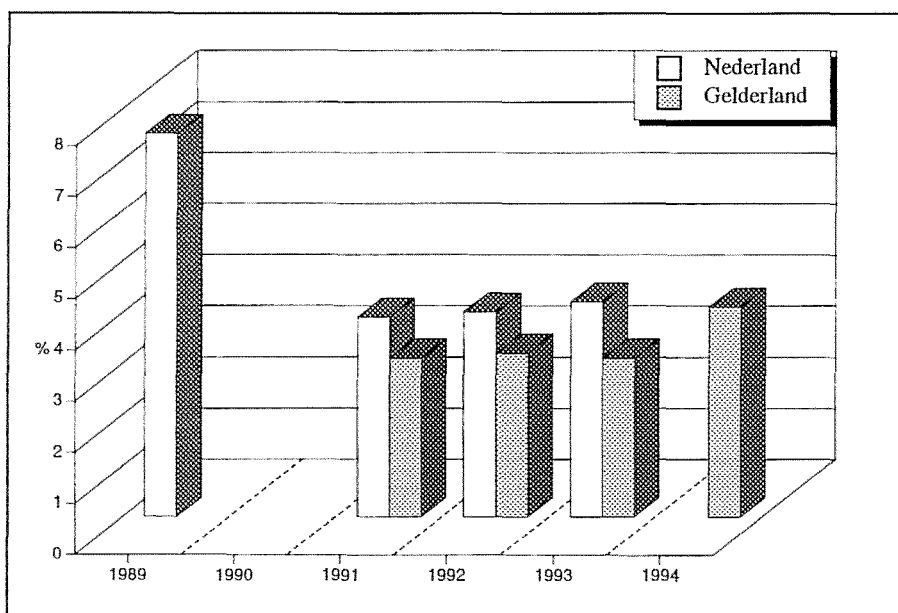
2. Beknopte beschrijving van de resultaten

De resultaten van het onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Gelderland worden in dit hoofdstuk besproken aan de hand van de tabellen 1 t/m 7 uit hoofdstuk 3. De resultaten van 1994 worden steeds vergeleken met de Gelderse en landelijke resultaten van 1993. Ten opzichte van 1993 zijn er in 1994 twee onderzoeksgebieden aan de steekproef toegevoegd, namelijk Ede-Wageningen e.o. en Noordwest-Veluwe (Elburg/Nunspeet). Dit is een gevolg van het streven om alle verkeerregio's in oprichting in het onderzoek te betrekken. Gevolgen voor de BAG-verdeling op provinciaal niveau lijkt deze verandering nauwelijks te hebben gehad.

Tabel 1. BAG-verdeling naar dag van het weekend

In 1994 zijn in Gelderland meer drinkers ($BAG \geq 0,20$ promille) aangetroffen dan in 1993: 8,5% in 1994 versus 7,7% in 1993. Dit effect is echter niet statistisch significant ($Z = 0,88$; $\chi^2 = 0,77$ bij $df = 1$). Het aandeel overtreders ($BAG \geq 0,50$ promille) is nog sterker gestegen, en wel van 3,1% in 1993 tot 4,1% in 1994. Maar ook dit effect is niet significant ($Z = 1,58$; $\chi^2 = 2,48$ bij $df = 1$).

In heel Nederland bedroeg het aandeel overtreders in het najaar van 1993 4,2%, dus vrijwel gelijk aan het Gelderse aandeel in 1994. Het landelijke percentage voor 1994 is nog niet bekend.

Ontwikkeling van het aandeel rijders onder invloed in Nederland en de provincie Gelderland, 1989-1994.

In bovenstaande grafiek is de ontwikkeling van het aandeel overtreders in de provincie Gelderland en in heel Nederland sinds 1989 weergegeven. Er is in te zien, dat het rijden onder invloed in heel Nederland sinds 1992 een licht stijgende tendens vertoont. De ontwikkeling die in 1994 in

Gelderland valt te constateren lijkt bij die ontwikkeling aan te sluiten. De vergelijking met de landelijke situatie in 1994 kan pas worden gemaakt, wanneer de gegevens van alle provincies bekend zijn. Publikatie van de landelijke gegevens over 1994 is medio 1995 te verwachten.

Het aandeel zwaardere overtreeders ($BAG \geq 0,80$ promille) in Gelderland is in 1994 verhoudingsgewijs het sterkst gestegen, namelijk van 1,6% tot 2,3%, maar ook deze stijging is niet statistisch significant ($Z = 1.40$; $\chi^2 = 1.95$ bij $df = 1$). Het landelijke percentage zwaardere overtreeders bedroeg in 1993 2,1%.

Op landelijke schaal is het aandeel overtreeders in de vrijdagnacht groter dan in de zaterdagnacht. Maar doordat het verkeersaanbod in de zaterdagnacht groter is dan in de vrijdagnacht, ontlopen de absolute aantallen overtreeders in beide nachten elkaar meestal niet veel.

Wat het verkeersaanbod betreft, komt het Gelderse beeld in 1994 overeen met het landelijke, maar de percentages overtreeders waren in Gelderland in beide nachten vrijwel gelijk: 4,2% in de vrijdagnacht en 4,1% in de zaterdagnacht. In 1993 was het percentage overtreeders in de zaterdagnacht nog aanzienlijk kleiner dan in de vrijdagnacht: 2,3% versus 4,3%.

Tabel 2. BAG-verdeling naar dag en onderzoeksgebied

De hoogste percentages overtreeders zijn in 1994 op vrijdag aangetroffen in Apeldoorn (5,7%) en op zaterdag in Ede-Wageningen e.o. (5,1%). Het verschil met de meeste andere onderzoeksgebieden is overigens betrekkelijk gering.

De BREN-gemeenten (1,9% overtreeders) en de Bommelerwaard (2,0%) onderscheiden zich duidelijk in gunstige zin van de overige onderzoeksgebieden (3,7%). Dit effect is statistisch significant ($Z = 2.23$; $\chi^2 = 4.97$ bij $df = 1$). Een deel van de verklaring voor het gevonden verschil moet worden gezocht in de verschillen in urbanisatiegraad tussen de onderzoeksgebieden.

Het hoge percentage overtreeders dat in 1993 in Over-Betuwe werd aangetroffen, is waarschijnlijk een toevallige uitschieter geweest.

Het hoogste percentage zware overtreeders ($BAG \geq 1,30$ promille) is in 1994 aangetroffen in Arnhem, namelijk 2,3%.

Tabel 3. BAG-verdeling naar dag en tijdstip

Naarmate het later in de nacht wordt, neemt het aandeel overtreeders toe. Maar tegelijkertijd neemt het verkeersaanbod af. De absolute aantallen rijders onder invloed op verschillende tijdstippen van de weekendnachten ontlopen elkaar doorgaans dan ook niet veel. De Gelderse situatie wijkt op dit punt niet belangrijk af van het landelijke beeld. Voor middernacht was het aandeel overtreeders in 1994 op beide dagen (1,8%) significant kleiner dan na middernacht (6,5%): $Z = 4.88$; $\chi^2 = 23.79$ bij $df = 1$.

Verder neemt niet alleen het aandeel overtredingen toe naarmate het later wordt, maar ook de zwaarte ervan.

Tabel 4. BAG-verdeling naar geslacht en leeftijd

Rijden onder invloed blijkt ook in 1994 nog steeds voornamelijk een mannenprobleem te zijn. Mannelijke bestuurders waren in 1994 in Gelder-

land verhoudingsgewijs zes maal zo vaak onder invloed als vrouwelijke: 5,3% versus 0,9%). Dit verschil is wat groter dan het verschil in de rest van Nederland en ook wat groter (zij het niet significant) dan het verschil dat in 1993 in Gelderland werd geconstateerd. Het aandeel vrouwelijke overtreders is precies gelijk gebleven, terwijl het aandeel mannelijke overtreders is toegenomen. In 1993 was 3,7% van de mannelijke bestuurders in overtreding.

Bij de vrouwelijke bestuurders kwamen in 1994, evenals in 1993, alleen overtreders voor in de leeftijdsgroep van 25-49 jaar (1,5%). Bij de mannen is het laagste percentages overtreders in 1994 aangetroffen in de leeftijdsgroep onder de 25 jaar (3,2%), het hoogste in de leeftijdsgroep van 35-49 jaar (7,3%). Dit verschil is statistisch significant ($Z = 2.38$; $\chi^2 = 5.68$ bij $df = 1$). Hoewel de jongste mannelijke bestuurders dus ook in 1994 nog een betrekkelijk gunstig beeld vertonen, is het percentage overtreders onder hen wel toegenomen; in 1993 bedroeg het slechts 1,2%.

In 1994 was 73% van alle gecontroleerde bestuurders in Gelderland van het mannelijke geslacht. In 1993 bedroeg het aandeel mannelijke bestuurders in heel Nederland eveneens 73%.

Tabel 5. Herkomstverdeling van overtreders

In de registratie van de herkomst van overtreders is in 1994 een verandering aangebracht. Registratie vanaf een BAG $\geq 0,50$ promille bleek in voorgaande jaren tot verwarring te leiden, omdat veel controleteams een automobilist pas in overtreding vonden bij een BAG $\geq 0,70$ promille. Dit is de grens waarbij een automobilist wordt overgebracht naar het bureau om de ademanalyse voor bewijsdoeleinden te ondergaan. Tussen 0,50 en 0,69 promille werd dan ook vaak vergeten naar de herkomst te vragen. Daarom is de grens voor de herkomstregistratie in 1994 gelegd bij een BAG $\geq 0,70$ promille.

De herkomstverdeling van de 51 bestuurders met een BAG $\geq 0,70$ promille was in 1994 als volgt:

- horecagelegenheid (bar, café, restaurant, disco)	49%
- bezoek/feestje	25%
- werk/thuis	18%
- sportkantine	2%
- overig/onbekend	6%

Deze verdeling wijkt niet belangrijk af van de verdeling in 1993. Alleen de categorie "onbekend" blijkt belangrijk gereduceerd te zijn, hetgeen de doelstelling was van de invoering van de nieuwe grens voor het registreren van de herkomst.

Tabel 6. BAG-verdeling naar politieregio

In 1994 zijn er geen belangrijke verschillen in het alcoholgebruik van bestuurders te constateren tussen de verschillende politieregio's. In 1993 sprong de regio Gelderland-Midden er nog enigszins ongunstig uit, maar dit werd geheel veroorzaakt door de toevallige uitschieter in het onderzoeksgebied Over-Betuwe.

Tabel 7. BAG-verdeling naar vervoerregio

In 1994 wordt voor de eerste maal een BAG-verdeling naar vervoerregio gepresenteerd. In de tabel zijn bij de vervoerregio Stedendriehoek (Apeldoorn-Deventer-Zutphen) ook de gegevens van een meting in Deventer opgenomen.

In de vervoerregio's Achterhoek en Rivierenland zijn significant minder overtreders aangetroffen dan in de overige regio's ($Z = 2.00$; $\chi^2 = 4.00$ bij $df = 1$). Dit is waarschijnlijk vooral een gevolg van de lagere urbanisatiegraad van deze beide regio's.

Enquêteresultaten

De enquêteresultaten per provincie zijn slechts beperkt bruikbaar vanwege de zeer geringe steekproefomvang (acht onderzoeksgebieden). Over de resultaten zal dan ook pas uitvoerig worden gerapporteerd in het landelijke verslag dat na afloop van alle provinciale metingen wordt opgesteld. De volgende globale resultaten van de Gelderse enquête zijn echter wel het vermelden waard:

- Volgens de politiecoördinatoren is het toezicht in vijf onderzoeksgebieden afgenomen (met 20-50%) en in de drie overige gelijk gebleven.
- In twee onderzoeksgebieden waren in het jaar voorafgaand aan de SWOV-metingen meer dan zes geplande, aselechte alcoholcontroles per 100.000 inwoners uitgevoerd, in één gebied gecombineerd met systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Een dergelijk toezichtniveau is als "hoog" te kwalificeren (zie ook: *Rijden onder invloed in Nederland, 1992-1993. SWOV, 1994*).

In drie andere onderzoeksgebieden was systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams uitgevoerd, in twee gevallen gecombineerd met incidentele geplande alcoholcontroles. Dit toezichtniveau is als "gemiddeld" te kwalificeren.

In de drie resterende onderzoeksgebieden waren alleen incidentele geplande alcoholcontroles óf incidentele aselechte alcoholcontroles door surveillanceteams uitgevoerd. Dit toezichtniveau kan als "laag" worden gekwalificeerd, zij het dat in verschillende andere onderzoeksgebieden in Nederland een nog lager niveau wordt aangetroffen (in het geheel geen aselechte alcoholcontrole).

- In geen van de zes onderzoeksgebieden was sprake van systematische alcoholcontrole onder betrokkenen bij ongevallen.

Al met al lijkt het niveau van politietoezicht in de provincie Gelderland tussen 1993 en 1994 aanzienlijk afgenomen te zijn.

Conclusies en aanbevelingen

De resultaten van de Rij- en drinkgewoontenonderzoeken in 1991, 1992 en 1993 leverden voor Gelderland een stabiel beeld op van een betrekkelijk laag alcoholgebruik door automobilisten. Maar de resultaten van het onderzoek in 1994 geven een indicatie dat het rijden onder invloed in Gelderland aan het stijgen is. Het meest opvallend daarbij is, dat het alcoholgebruik alleen is toegenomen in de zaterdagnacht en uitsluitend onder mannelijke bestuurders.

Een oorzakelijk verband tussen het toegenomen alcoholgebruik en het

afgenomen politietoezicht kan op grond van de beperkte enquêtegegevens niet wetenschappelijk worden aangetoond, maar ligt wel voor de hand. Bij het landelijke Rij- en drinkgewoontenonderzoek van de SWOV in 1993 is gebleken, dat in gebieden met een relatief hoog toezichtniveau aanmerkelijk minder onder invloed van alcohol werd gereden dan in gebieden met een relatief laag toezichtniveau.

Nu de reorganisatie van de politie definitief haar beslag heeft gekregen, kan het toezicht op alcoholgebruik hopelijk weer worden geïntensiveerd. Van belang daarbij is dat de opsporing en afhandeling van verdachten door de politie op een efficiënte wijze plaatsvindt. Een stapje in de goede richting is, dat overtredders met een ademalcoholgehalte tussen 235 en 350 µg/l (gelijk aan een BAG tussen 0,54 en 0,80 promille) sinds kort een politietransactie krijgen aangeboden. Voorheen was dat een gemandateerde OM-transactie, die meer papierwerk met zich meebracht.

Een verdere verbetering van de efficiëntie is te bereiken door het toepassen van slimme toezichtstrategieën en -methoden. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn geplande aselechte alcoholcontroles, met name op dagen en tijdstippen waarop relatief veel rijders onder invloed te verwachten zijn: de weekendnachten, de zaterdag- en zondagmiddag en sommige doordeweekse nachten. Het grootste effect kan worden bereikt door elk uur van locatie te wisselen, door duidelijk zichtbaar te controleren en door een vast transportteam van twee personen de verdachten naar het bureau te laten vervoeren. Te vaak komt het nog voor dat verdachten door steeds weer nieuwe leden van het controleteam worden weggebracht. Als er dan enkele rijders onder invloed vrij snel achter elkaar worden betrapt, is er geen capaciteit op straat meer beschikbaar voor het testen van bestuurders.

3. Tabellen 1 t/m 7

Tabel 1a. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1993

Tabel 1b. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1994

Tabel 2a. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1993

Tabel 2b. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1994

Tabel 3a. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1993

Tabel 3b. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1994

Tabel 4a. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1993

Tabel 4b. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1994

Tabel 5a. Herkomst van overtreders naar BAG-klasse in 1993

Tabel 5b. Herkomst van overtreders naar BAG-klasse in 1994

Tabel 6a. Alcoholgebruik naar politieregio in 1993

Tabel 6b. Alcoholgebruik naar politieregio in 1994

Tabel 7. Alcoholgebruik naar vervoerregio in 1994

tabel 1a. alcoholgebruik naar weekenddag, 1993

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	538	4,6%	1,9%	1,5%	0,9%	4,3%
zaterdag	867	4,6%	1,3%	0,6%	0,5%	2,3%
totaal	1405	4,6%	1,5%	0,9%	0,6%	3,1%

tabel 2a. alcoholgebruik naar dag en gebied, 1993

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
apeldoorn	263	5,3%	1,1%	1,5%	1,5%	4,2%
over-betuwe	92	2,2%	5,4%	4,3%	1,1%	10,9%
bren	183	4,9%	1,1%	--	--	1,1%
totaal	538	4,6%	1,9%	1,5%	0,9%	4,3%
<i>zaterdag</i>						
arnhem	271	5,2%	1,5%	1,1%	0,4%	3,0%
nijmegen	317	5,4%	0,9%	--	0,6%	1,6%
b'waard	279	3,2%	1,4%	0,7%	0,4%	2,5%
totaal	867	4,6%	1,3%	0,6%	0,5%	2,3%

tabel 1b. alcoholgebruik naar weekenddag, 1994

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	812	4,3%	1,8%	1,7%	0,6%	4,2%
zaterdag	1132	4,5%	1,9%	1,2%	1,0%	4,1%
totaal	1944	4,4%	1,9%	1,4%	0,8%	4,1%

tabel 2b. alcoholgebruik naar dag en gebied, 1994

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
apeldoorn	209	2,4%	2,4%	3,3%	--	5,7%
over-betuwe	191	3,7%	1,6%	1,6%	1,0%	4,2%
bren	155	7,1%	0,6%	0,6%	0,6%	1,9%
n.w.-veluwe	257	4,7%	2,3%	1,2%	0,8%	4,3%
totaal	812	4,3%	1,8%	1,7%	0,6%	4,2%
<i>zaterdag</i>						
arnhem	265	4,9%	1,5%	1,1%	2,3%	4,9%
nijmegen	387	4,9%	2,1%	0,8%	1,3%	4,1%
b'waard	244	3,3%	0,8%	1,2%	--	2,0%
ede e.o.	236	4,7%	3,0%	2,1%	--	5,1%
totaal	1132	4,5%	1,9%	1,2%	1,0%	4,1%

tabel 3a. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1993

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	254	3,1%	2,4%	0,4%	0,4%	3,1%
00-02 u.	201	5,5%	1,5%	1,5%	0,5%	3,5%
02-04 u.	83	7,2%	1,2%	4,8%	3,6%	9,6%
totaal	538	4,6%	1,9%	1,5%	0,9%	4,3%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	391	3,6%	0,8%	0,3%	--	1,0%
00-02 u.	288	5,9%	1,7%	0,3%	1,0%	3,1%
02-04 u.	188	4,8%	1,6%	1,6%	0,5%	3,7%
totaal	867	4,6%	1,3%	0,6%	0,5%	2,3%

tabel 3b. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1994

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	412	4,6%	1,9%	0,2%	0,5%	2,7%
00-02 u.	317	3,8%	1,9%	1,9%	0,3%	4,1%
02-04 u.	83	4,8%	1,2%	8,4%	2,4%	12,0%
totaal	812	4,3%	1,8%	1,7%	0,6%	4,2%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	559	3,6%	0,4%	0,5%	0,2%	1,1%
00-02 u.	282	4,6%	2,5%	1,8%	1,4%	5,7%
02-04 u.	291	6,2%	4,1%	2,1%	2,1%	8,2%
totaal	1132	4,5%	1,9%	1,2%	1,0%	4,1%

tabel 4a. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1993

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	259	3,5%	0,8%	--	0,4%	1,2%
25-34 jr	340	3,8%	1,5%	0,9%	1,5%	3,8%
35-49 jr	272	5,5%	2,6%	2,2%	0,7%	5,5%
50 jr e.o.	199	6,5%	3,0%	1,0%	0,5%	4,5%
totaal	1070	4,7%	1,9%	1,0%	0,8%	3,7%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	82	3,4%	--	--	--	--
25-34 jr	108	4,6%	--	1,9%	--	1,9%
35-49 jr	97	5,2%	1,0%	--	--	1,0%
50 jr e.o.	48	4,2%	--	--	--	--
totaal	317	4,5%	0,3%	0,6%	--	0,9%

tabel 4b. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1994

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	346	2,0%	1,7%	1,4%	--	3,2%
25-34 jr	403	5,2%	1,5%	2,2%	1,2%	5,0%
35-49 jr	397	6,0%	2,8%	3,0%	1,5%	7,3%
50 jr e.o.	267	5,6%	3,7%	0,4%	1,5%	5,6%
totaal	1413	4,7%	2,3%	1,9%	1,1%	5,3%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	136	1,5%	--	--	--	--
25-34 jr	163	4,3%	1,2%	--	0,6%	1,8%
35-49 jr	161	6,2%	0,6%	0,6%	--	1,2%
50 jr e.o.	71	--	--	--	--	--
totaal	531	3,6%	0,6%	0,2%	0,2%	0,9%

tabel 5a. herkomst van overtreeders naar bag-klasse, 1993

bag-%o	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,5-0,8	21	24%	5%	24%	14%	33%
0,8-1,3	13	46%	8%	15%	--	31%
≥ 1,3	9	78%	--	--	--	22%
totaal	43	42%	5%	16%	7%	30%

tabel 6a. alcoholgebruik naar politieregio, 1993

politieregio	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
n- en o-gld	451	5,1%	1,1%	0,9%	0,9%	2,4%
gld-midden	358	4,5%	2,5%	2,0%	0,6%	5,0%
gld-zuid	596	4,4%	1,2%	0,3%	0,5%	2,0%
totaal	1405	4,6%	1,5%	0,9%	0,6%	3,1%

tabel 5b. herkomst van overtreeders naar bag-klasse, 1994

bag-%o	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,7-0,8	8	63%	--	25%	13%	--
0,8-1,3	28	50%	4%	25%	11%	11%
≥ 1,3	15	40%	--	27%	33%	--
totaal	51	49%	2%	25%	18%	6%

tabel 6b. alcoholgebruik naar politieregio, 1994

politieregio	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
n- en o-gld	621	4,5%	1,9%	1,8%	0,5%	4,2%
gld-midden	692	4,5%	2,0%	1,6%	1,2%	4,8%
gld-zuid	631	4,3%	1,6%	1,0%	0,8%	3,3%
totaal	1944	4,4%	1,9%	1,4%	0,8%	4,1%

tabel 7. alcoholgebruik naar vervoerregio, 1994

vervoerregio	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
steden- driehoek*	555	3,2%	2,2%	1,4%	0,2%	3,8%
achterhoek	155	7,1%	0,6%	0,6%	0,6%	1,9%
valleigebied arnhem/ nijmegen	236 843	4,7% 4,6	3,0% 1,8	2,1% 1,1	-- 1,5	5,1% 4,4%
rivierenland	244	3,3	0,8	1,2	--	2,0%
nw-veluwe	257	4,7	2,3	1,2	0,8	4,3%
totaal	2290	4,3%	1,9%	1,3%	0,7%	3,9%

* inclusief het Overijsselse deel van de vervoerregio (meting in Deventer)

Bijlage: enquêteformulier

Enquête rij- en drinkgewoontenonderzoek 1994

Team:

Aantal inw. onderzoekgebied:

Contactpersoon:

Coördinator:

Telefoonnr.:

vragenlijst

A. Kunt u een schatting maken van de procentuele toe- of afname van het alcoholtoezicht in het onderzochte gebied in het afgelopen jaar:

1. toename met%
2. afname met%
3. gelijk gebleven
4. weet niet

B. Zijn er het afgelopen jaar in het onderzochte gebied de volgende soorten alcoholcontroles uitgevoerd:

1. geplande aselechte alcoholcontroles; zoja, aantal
1. ja
2. nee
2. systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance
1. ja
2. nee
3. selectieve alcoholcontrole bij opvallend rijgedrag
1. ja
2. nee
4. systematische alcoholcontrole bij ongevallen
 - a. onder bestuurders van motorvoertuigen
1. ja
2. nee
 - b. onder bromfietzers
1. ja
2. nee
 - c. onder fietsers
1. ja
2. nee
 - d. onder voetgangers
1. ja
2. nee
5. andere controlevormen, namelijk.....
1. ja
2. nee